

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
Abstract	จ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ด
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย	6
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	7
1.6 นิยามศัพท์	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	10
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	34
3.1 ประชากรและตัวอย่าง	34
3.2 ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	34
3.3 กรอบแนวคิดของการวิจัย	39
3.4 การคิดวิเคราะห์ข้อมูล	44
บทที่ 4 การเตรียมความพร้อมของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อ รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	48
4.1 การเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนเมื่อเปิดประชาคมอาเซียน	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 การเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนเมื่อเปิดประชาคมอาเซียน	77
4.3 ความช่วยเหลือที่ต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการเตรียมความพร้อม ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน	100
บทที่ 5 การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน	103
5.1 กระบวนการกำหนดกลยุทธ์แผนเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคม อาเซียน	103
5.2 วิธีการจัดทำโครงการเพื่อตอบสนองกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถใน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน	112
5.3 การประเมินผลการพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน	119
5.4 กลยุทธ์ความสำเร็จของการพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนในการบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติ	120
5.5 ข้อเสนอแนะในการสร้างแผนเพิ่มขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคม อาเซียน	120
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	122
6.1 สรุปผลการวิจัย	122
6.2 อภิปรายผลการวิจัย	126
6.3 ข้อเสนอแนะ	128
บรรณานุกรม	129
ภาคผนวก	145

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ก แบบสอบถามงานวิจัย (ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) “การเตรียมความพร้อมของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อรองรับ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน”	146
ภาคผนวก ข โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน	149

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 4.1	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 1 การรณรงค์และ อนุรักษ์ทรัพยากร เช่น รณรงค์ การคัดแยกขยะ และส่งเสริมการปลูกป่า	47
ตารางที่ 4.2	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 2 เตรียมความพร้อมด้าน บุคลากร เช่น การประชาสัมพันธ์	48
ตารางที่ 4.3	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 3 การให้ความรู้ด้านการ ใช้ประโยชน์จากที่ดิน	49
ตารางที่ 4.4	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 4 การจัดทำแผนป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งประเมินสภาพแวดล้อมใน ชุมชน	50
ตารางที่ 4.5	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 5 การจัดตั้งกลุ่มอสม.ที่ มีประสิทธิภาพในชุมชน	51
ตารางที่ 4.6	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 6 การจัดระเบียบและมี กฎกติกาในการอยู่ร่วมกัน	52
ตารางที่ 4.7	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 7 การจัดหางบประมาณ สนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก	53
ตารางที่ 4.8	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 8 การสร้างความเข้าใจ อันดีระหว่างประชาชนและ อปท.	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.9	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 9 การส่งเสริมการ รวมกลุ่มของผู้นำชุมชน	55
ตารางที่ 4.10	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 10 การประสานความ ร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก	55
ตารางที่ 4.11	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 11 การส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	56
ตารางที่ 4.12	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 12 การจัดตั้งศูนย์รับ เรื่องร้องเรียนในชุมชน	57
ตารางที่ 4.13	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 13 การปรับปรุงภูมิทัศน์	57
ตารางที่ 4.14	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 14 การจัดทำข้อมูลด้าน ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน	58
ตารางที่ 4.15	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 15 การส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของประชาชน	59
ตารางที่ 4.16	วิธีการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 16 การส่งเสริม เทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.17	แนวทางรับมือการเตรียมความพร้อมในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน	61
ตารางที่ 4.18	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 1 การขาดความร่วมมือและความตระหนักจากประชาชนในพื้นที่	63
ตารางที่ 4.19	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 2 ปัญหาการจัดสรรที่ดินทำกิน	64
ตารางที่ 4.20	เช่นการแย่งชิงด้านทรัพยากร และการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 3 การขาดการอนุรักษ์	65
ตารางที่ 4.21	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 4 ปัญหาความเสื่อมโทรม	66
ตารางที่ 4.22	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 5 การติดต่อสื่อสารยากลำบากในพื้นที่ห่างไกล	67
ตารางที่ 4.23	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 6 นโยบายภาครัฐไม่ต่อเนื่อง	68
ตารางที่ 4.24	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 7 การบริหารงานในองค์กรไม่เป็นระบบ	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.25 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 8 พื้นที่รับผิดชอบมีมากเกินไป	70
ตารางที่ 4.26 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการของชุมชน ในประเด็นที่ 9 การรวมกลุ่มไม่เข้มแข็ง	70
ตารางที่ 4.27 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 10 ข้อมูลทางด้านทรัพยากรธรรมชาติไม่เป็นปัจจุบัน	71
ตารางที่ 4.28 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 11 ขาดเครื่องมือในการดำเนินงาน	72
ตารางที่ 4.29 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 12 ปัญหาขยะในชุมชน	72
ตารางที่ 4.30 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 13 ไม่มีระบบจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	73
ตารางที่ 4.31 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 14 ขาดงบประมาณสนับสนุน	74
ตารางที่ 4.32 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในองค์กร (อปท.) ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 15 ประชาชนขาดความรู้	74
ตารางที่ 4.32 แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.34	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 1 การจัดกิจกรรมส่งเสริม การดูแลสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	78
ตารางที่ 4.35	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 2 การจัดทำแผนป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	79
ตารางที่ 4.36	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 3 การประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักให้แก่ประชาชน	80
ตารางที่ 4.37	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของประชาชน	81
ตารางที่ 4.38	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 5 การจัดทำงบประมาณ สนับสนุน	81
ตารางที่ 4.39	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 6 การจัดตั้งกลุ่ม ช่วยเหลือและอสม.	82
ตารางที่ 4.40	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 7 การพัฒนาระบบการ จัดการขยะ	83
ตารางที่ 4.41	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 8 การลงพื้นที่สำรวจ ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.42	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 9 การปรับปรุงภูมิทัศน์ ในชุมชน	84
ตารางที่ 4.43	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 10 การส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	85
ตารางที่ 4.44	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 11 การจัดตั้งศูนย์รับ เรื่องร้องเรียนในชุมชน	86
ตารางที่ 4.45	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 12 การสร้างแกนนำ ชุมชนให้เข้มแข็ง	86
ตารางที่ 4.46	วิธีการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 13 การสร้างแกนนำ ชุมชนให้เข้มแข็ง	87
ตารางที่ 4.47	แนวทางรับมือการเตรียมความพร้อมให้กับชุมชนในการบริหาร จัดการทรัพยากร ธรรมชาติของชุมชน	88
ตารางที่ 4.48	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้กับชุมชนในการบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 1 การแข่งขันด้าน ทรัพยากร และการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง	90
ตารางที่ 4.49	ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้กับชุมชนในการบริหาร จัดการทรัพยากร ธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 2 พื้นที่ป่าถูกบุ กรุก และทำลาย	145

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.50 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้กับชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 3 ประชาชนขาดจิตสำนึกและขาดความร่วมมือ	92
ตารางที่ 4.51 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้กับชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 4 ปัญหาขยะ และน้ำเสีย	93
ตารางที่ 4.52 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้กับชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 5 ขาดความรู้ด้านอาเซียน	94
ตารางที่ 4.53 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้กับชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 6 การตรวจสอบที่ยากลำบาก	94
ตารางที่ 4.54 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้กับชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 7 พื้นที่ห่างไกล การติดต่อสื่อสารลำบาก	95
ตารางที่ 4.55 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้กับชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 8 การเมืองไม่มีเสถียรภาพ	96
ตารางที่ 4.56 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้กับชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 9 ปัญหาความเสื่อมโทรม	96
ตารางที่ 4.57 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้กับชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน ในประเด็นที่ 10 ขาดงบประมาณสนับสนุน	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.58	แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้กับชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน	99
ตารางที่ 4.59	ความช่วยเหลือที่ต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน	101
ตารางที่ 5.1	การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงานเรียงตามลำดับน้ำหนักความสำคัญ	104
ตารางที่ 5.2	การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกหน่วยงานเรียงตามลำดับน้ำหนักความสำคัญ	106
ตารางที่ 5.3	การกำหนดกลยุทธ์พลิกฟื้นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่	108
ตารางที่ 5.4	การกำหนดกลยุทธ์ตัดทอนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่	109
ตารางที่ 5.5	การกำหนดกลยุทธ์เชิงรุกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่	110
ตารางที่ 5.6	การกำหนดกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่	111

สารบัญภาพ

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

หน้า

40

ภาพที่ 3.2 กรอบแนวคิดแผนงานวิจัยในปีที่ 1-3

42

